

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩЕ „УМЕНИЕ 2003” ПРЕЗ 2019 г.

*Приет на редовно Общо отчетно събрание, проведено на 14.06.2020 г. в гр. Ямбол
/на основание § 14 и § 15 от Закона за мерките и действията по време на
извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13.03. 2020 г./*

Приоритетите в работата ни през 2019 година беше осигуряването на подходяща сграда за читалището, повишаването на знанията и капацитета на екипа ни по фондонабиране и организиране на дарителски кампании, обогатяване на културния живот в общината, привличане на нови млади хора към дейностите ни, подпомагане на отговорното родителство и насърчаване на доброволчеството.

По темата за сградата водихме няколкократно разговори с кмета Георги Славов, заместник-кмета Илияна Бицова, общински съветници. Но, за съжаление, не срещнахме разбиране.

След местните избори внесохме ново искане до община Ямбол за безвъзмездно предоставяне на подходяща база за дейността на читалището. Провели сме и разговори с общинското ръководство. Очакваме развитие на нещата през 2020 г.

Междувременно започнахме и кампания за набиране на дарения с цел извършване на ремонт и осигуряване на оборудване на помещението, което ще ни бъде предоставено.

През януари получихме покана от нашите партньори от Български фонд за жените и Българския център за нестопанско право да се включим в кампанията „България дарява“. Идеята ни за създаване на Семейен център „Дворец на здравето“ срещна подкрепата на стотици родители и деца от Ямбол, както и на „Сорт комерс“ и „ЕСО“ЕАД, които направиха и целево дарение за ремонт и оборудване. Средствата се съхраняват във специално създадения за целта фонд, който продължи да се запълва и през 2020 г. и към днешна дата вече е в размер на 5000 лв.

И тъй като имаме доста запитвания, държим да уточним. „Дворецът на здравето“ не е лечебно заведение. Това е обобщаващо име на дейностите, които и сега развиваме, но в недостатъчен обем, поради липсата на сграда. В екипа ни има музикален педагог, дърворезбар, педагог по приложни изкуства, кинезитерапевт, логопед, психолог, учител по петанк, учител по боче, които са обучени да работят с деца и младежи с хиперактивност, увреждания и други специални образователни потребности.

Продължихме и да работим за изпълнение на мисията на читалището и за неговото утвърждаване сред други организации в страната.

КАКВО ПРАВИМ?

2

НЧ „Умение-2003“ работи за утвърждаването и развитието на нестандартни практики в читалищната дейност, за съхраняване и обогатяване на нематериалното културно наследство на Ямбол, образование, възпитание, благотворителност и сдружаване на хора с еднакви интереси и мислене, без оглед на пол, социална и етническа принадлежност.

Нашата мисия е укрепване на гражданското общество и обществено признание на доброволчеството чрез развитие и утвърждаване на услуги за местната общност, различни от услугите, които предоставят държавните и общинските културни институти и училища.

Застъпваме се за правата на децата и младите хора

Застъпваме се за правата на жените и за равнопоставеност между половете

Разработваме и въвеждаме политики за децата и семействата

Организираме обучения и информационни кампании

Предоставяме безплатни менторски услуги за хора, попаднали в социална изолация

НЧ „Умение-2003“ е единствената организация от Ямбол, вписана в Националната информационна система на младежта към Министерството на младежта и спорта като Нестопанска организация, работеща за и с младите хора. И работим активно в тази област.

Ежегодно актуализираме своята Програма за закрила и подкрепа на децата и младите хора.

Членове сме на Национална мрежа за децата, Гражданско обединение „Равни БГ“ и Форум „Гражданско участие“ и работим в тясно партньорство с десетки организации от страната за подкрепа на младите хора.

През 2019 г. нашите усилия за младите хора, съгласно целите на Националната стратегия за младежта, бяха насочени, както следва:

Насърчихме изследователския интерес на ученици чрез участие в проекти на НЧ „Умение-2003“.

3

Проектът „Адресиране на свиващото се пространство за гражданския сектор в България чрез гражданско обединение „Равни БГ“ е с водещ партньор Български фонд за жените и обединява общо 30 организации, сред които е и НЧ "Умение-2003". Той се реализира през 2019-2020 г.

С финансиране по този проект бяха осигурени и наградите „Ангели на доброто“, които НЧ „Умение-2003“ учреди през 2019 година. С тях наградихме граждани, които по някакъв начин са помогнали на други хора абсолютно не принудено, както и фирмите, които подкрепят постоянно благородни каузи и прегърнаха идеята от кампанията "България дарява" на читалище „Умение“ за създаването на Семейен център „Дворец на здравето“ в Ямбол.

В издирването на номинации се включиха активно всички млади участници от клубовете на читалището.

Визията на младите хора за бъдещето на община Ямбол ще бъде изведена чрез мащабно проучване на потребностите и желанията сред ученици, студенти и млади семейства. Това проучване вече започна в ямболски гимназии и ще продължи и през 2020 г., като резултатите от него ще бъдат представени публично на обществено обсъждане.

За насърчаване на икономическата заетост

Учредихме и регистрирахме социално предприятие „Умение“ към читалището, през 2020 г. предстои в него да бъдат разкрити работни места за млади хора, както и почасова занималня за деца с цел създаване на условия за баланс между професионалния и личния живот на младите семейства.

Формиране на информационна политика, насочена към младите хора

1200 са младите хора, които получават информационни услуги чрез поддържаните от НЧ „Умение-2003“ Интернет-център „Потребителски онлайн-център Умение“; блог „Читалище Умение“, блог „Доброволческа работилница за идеи и изкуство“, блог „Благотворна готварница“, блог „ДЪГА за нашите деца“, блог „Здраве от извора“, блог „Ковачница за мадежка активност“, блог „Училище Равноправие“, блог „#НовитеБудител(к)и“, Facebook-страница на Читалище „Умение“, Facebook-страница „Благотворна готварница“, Facebook-страница „ДЪГА за нашите деца“, Facebook-страница „Здраве от извора“, Facebook-страница „Ковачница за мадежка активност“, Facebook-страница „Училище Равноправие“, Филмов канал на Читалището в YouTube. Сред тях новоприсъединилите се последователи на тези страници са 300.

Реализирахме 4 общински и 1 областна информационни кампании за активизиране на младежкото участие в реализирането на местни политики в техните населени места.

Наши представители отново взеха участие в младежкия форум Voice it на Национална мрежа за децата.

720 млади хора бяха включени в брейн-сторминг срещи по разработване на общински стратегии, планиране и реализиране на проекти.

Стимулиране на неформалното обучение сред младите хора.

4

Нашите доброволци продължиха провеждането на интерактивни занимания в учебни заведения по темите за правата на децата, здравосовния начин на живот, безопасността на движението и превенция на насилието, в това число и домашното насилие. Включените в тези занимания ученици през 2019 г. са 240.

Над 100 деца и техните родители се включиха през месец март в Празника на дарителството, чрез който популяризирахме националната кампания „България дарява“ и формите на неформалното обучение, които ще се предоставят в Семейния център "Дворец на здравето", който планираме да изградим.

Развитие на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора

Поради липсата на сграда за читалището дейността на школите по изкуства е силно затруднено, но въпреки това те продължават да работят. През 2019 г. участници в тях участваха в конкурса „Диана-глас“ на НЧ „Диана-1944“, в конкурса за рисунка на тема „Колета“ в кампанията „Поддай ръка – спаси живот“ на община Ямбол, в прояви на читалището.

Наред с това стимулираме и младите ръководители на клубовете „FAMERPOWER“ и ”Ковачница за младежка активност” да повишават квалификацията си, като поемаме разходите за тяхното обучение.

Макар и в домовете на ръководителите на клубовете, продължиха дейността си Младежка танцова трупа; Пърформанс-театрална работилница; клуб „Млад еколог; клуб „FAMERPOWER“; клуб „Защита на потребителя”; клуб „Ямболски адети”; клуб ”Ковачница за младежка активност”; клуб “Благотворна готварница“; кръжок“Интерактивни медии“; клуб „Ямболски снахи“; школа по рисуване и дърворезба; Музикален клас, в които участват 122-ма млади хора.

Превенция на факторите, създаващи риск за здравето на младите хора

Това е в основата на инициативата ни за създаването на Семейен център „Дворец на здравето“ в Ямбол, в който ще се предлагат групови и индивидуални занимания по музикална терапия (свирене на пиано, пеене или танци); арт-терапия (рисуване, моделиране и др.); двигателна терапия чрез боче, петанк и други дейности по физическа активност. През 2019 г. събрахме от дарения за него близо 2000 лв., инициативата отново е включена в националната кампания „България дарява“ за 2020 г. Надяваме се община Ямбол да уважи искането ни за подходяща база, в която да развием този център, както и дейността на читалището си.

Повишаване на сексуалната култура на младите хора

Напрежението около Стратегията за детето и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие усили и страховете на учителите от обучения по тази тема от неправителствени организации. Но въпреки това ние продължихме да работим по тази изключително важна и посочена като приоритет от самите млади хора по време на младежкия форум Voice it 2018 г. тема.

Проведени от клуб „FAMEPOWER“ по метода "връстници обучават връстници" бяха 12 интерактивни обучения с 65 участници по темите за сексуално и репродуктивно здраве.

Изработихме и разпространихме сред 600 млади хора по време на 4 информационни кампании материали за здравна просвета на младите хора.

Проведени бяха и интерактивни обучения по здравословно хранене, отново по метода "връстници обучават връстници", от клубовете "Благотворна готварница" и "Защита на потребителя".

Продължихме практиката и за интерактивни занимания по равнопоставеност между половете, превенция на домашното насилие и на ранните бракове.

Общо обхванатите млади хора по тези теми са 120.

Насърчаване на физическата активност и спорта сред младите хора

Мнозина не бяха чували за ползите от петанк и боче, в това число и за хората с увреждания, преди Празника на дарителството, който организирахме в Градския парк. Впоследствие направихме още 2 такива мотивационни кампании с демонстрации с цел привличане на интереса на младите хора към физическата активност.

Ограничаване на предаването на социалното изключване между поколенията.

Организирахме периодично съвместни инициативи между клубовете на читалището с цел насърчаване на диалога между поколенията. Но съобразявахме тези инициативи и с прогнозата за времето, тъй като всички по-мощабни прояви трябваше да организираме на открито, поради липса на сграда.

Гарантиране правата на младите доброволци

Стриктно съблюдавахме Правилата на НЧ "Умение-2003" за закрила и подкрепа на децата и младите хора, в това число и при участието им в доброволчески дейности.

Проведохме 2 обучения за 30 младите хора преди участието им в доброволчески дейности, в това число и с цел гарантиране на тяхната безопасност.

Популяризиране на доброволчеството

Актуализирахме чрез партньорите си в „Равни БГ“ и Национална мрежа за децата добрите практики на читалището за набиране, обучение, стимулиране и признание на постиженията на млади доброволци.

Продължихме практиката на НЧ "Умение-2003" за издаване на доброволчески книжки на всички млади хора, участвали в инициативи на читалището. Издадените през 2019 г. са 36.

Насърчаване на самоорганизирането на младите хора.

Проведохме социалогическо проучване за нагласите на младите хора към младежките организации и участието им в решаването на въпроси от местно значение. Резултатите от него станаха основа за Стратегиите за младежта на общините Стралджа, Тунджа и Болярво, изработени в рамките на проект „Ковачница за младежка активност“.

Актуализирахме Програмата за закрила и подкрепа на деца и млади хора на НЧ "Умение-2003" и Методиката си за идентифициране и социално включване на NEET's.

За номинации за наградите на НЧ "Умение-2003" - "Ангели на доброто" 2019 младите ни доброволци проучиха добри практики на хора, които не членуват в други организации, но сами извършват доброволчески дейности,

6

Съдействахме на младежки екипи да планират собствени инициативи в своите населени места.

Насърчаване на гражданското образование и обучение

Проведохме 6 информационни кампании и 12 интерактивни обучения по темите за домашното насилие, правата на детето, дискриминацията, равнопоставеността между половете, трудовите права на младите хора.

През октомври 2019 г. започнахме и реализацията на проект „Ковачница за младежка активност-II“ с финансовата подкрепа на Министерството на младежта и спорта по Националната програма за младежта 2016-2020 г.

В рамките на него проведохме социалогическо проучване, 9 брейнсторминг-обучения и 1 семинар за млади хора по разработване на общински стратегии, планиране и реализиране на проекти.

Паралелно с това стартирахме инициативата си „Визията на младите хора за бъдещето на Ямбол“, в рамките на която проучваме интересите на младите хора от град Ямбол и техните желания какво да се случи в родния им град.

Организирахме и информационна среща с млади хора за популяризиране на актуалните теми, обсъждани в ЕП по отношение на младите хора.

Създаване на привлекателна среда за развитие на младите хора в малките населени места и селските райони

По тази тема работим в рамките на проекта „Ковачница за младежка активност- II“, като включихме в него млади хора от общините Болярово, Стралджа и Тунджа.

Създаване на благоприятна и насърчаваща среда за българските младежи да участват пълноценно в межкултурното и международното младежко общуване.

Организирахме творчески работилници с участието на различни етноси.

Проведохме обучение за 15 млади хора по изграждане на умения за работа в мултикултурна и мултинационална среда.

Стимулиране на активното участие на младите хора в превенцията на престъпността, особено в превенцията на правонарушенията, извършени от млади хора

Проведохме интерактивни занимания и информационна кампания по темата за насилието.

Двама обучители от нашия екип участваха в обучения за подобряване уменията за оказване на помощ и подкрепа на младежи с поведенчески проблеми.

Насърчавахме младежките клубове към читалището да разработват сами програми и кампании по темите за превенция на ранните бракове и домашното насилие.

Между младежките клубове на читалището беше организиран и форум-театър по повод Европейския ден без загинали на пътя.

Всички тези дейности бяха финансирани основно от бюджета на читалището. Външно финансиране на този етап сме получили само по проекта „Ковачница за младежка активност-II“ от ММС по Националната програма за младежта и спорта и от ГО „Равни БГ“ за наградите „Ангели на доброто“.

Събраните дарения за Семейния център „Дворец на здравето“ са целеви и ще бъдат използвани през 2020 г.

В края на годината отново успяхме да осигурим за 112 семейства с деца от Ямбол течни почистващи и перилни препарати, прах за пране, козметика и продукти за лична хигиена. Дарението беше направено от „Фикосота“ със съдействието на Национална мрежа за децата, на която читалището е член. Дарението беше разпределено на семейства в риск след селекция от ръководството и доброволците на НЧ „Умение-2003“. Осигурихме и дарения от имуноподсилващ сироп за 200 деца от Ямбол, отново чрез Национална мрежа за децата, като дарението беше направено от „Соффарма“.

На 1 март НЧ „Умение-2003“ в партньорство с Дружество за приятелство с народите на Русия и ОНД-Ямбол и клуб „Соотечественик“ – Ямбол организирахме беседа и викторина с ученици от ПТГ „Иван Райнов“ в Музея на бойната слава по повод Националния празник на България.

Включихме се и в патронния празник на ПТГ „Никола Йонков Вапцаров“ – Ямбол, като специално по повод изработихме кръстословица, посветена на поета, която ученици и учители заедно попълваха чрез викторина.

Липсата на подходяща материална база затрудни изключително дейността на кръжочните и клубните ни форми. Но желанието на твореца никой не може да го убие. Те продължиха дейността си в частни домове – както всъщност навремето са възниквали самите читалища.

Участието във всички кръжочни и клубни форми на читалището е **напълно безплатно**. Самите ръководители на тези форми също полагат **безвъзмезден труд**. Те, както и всички вас, уважаеми членове на читалището, със своя нестихващ ентузиазъм и забележителна креативност наложихте **ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО КАТО ОСНОВЕН ДВИГАТЕЛ В РАЗВИТИЕТО НА НАШЕТО ЧИТАЛИЩЕ**. Каквато бе и идеята на неговите основоположници през 2003 г., каквато е мисията на всички читалища от епохата на Възраждането.

През 2019 г. дейност развиваха:

<i>Клубна/кръжочна форма</i>	<i>Ръководител</i>	<i>Брой участници</i>	<i>Възраст. група</i>
„МЛАД ЕКОЛОГ“	Дияна Бончева	11	15-29
„FEMPOWER“	Джулия Гочева	9	15-20

„БЛАГОТВОРНА ГОТВАРНИЦА“	Здравка Янкова	12	18-65
„ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛЯ“	Костадин Иванов	8	19-65
„ЯМБОЛСКИ АДЕТИ“	Стефка Крамолинска	14	18-65
„КОВАЧНИЦА ЗА МЛАДЕЖКА АКТИВНОСТ“	Галин Красимиров	23	15-29
„ИНТЕРАКТИВНИ МЕДИИ“	Дияна Бончева	8	15-29

С Коледно тържество в „По ноти“ **МУЗИКАЛНИЯТ КЛАС** към НЧ „Умение-2003“ – Ямбол се представи официално пред жителите на града на 15 декември. Ръководител е **Донка Мавродиева**. В новосформирания клас „Музика“ деца на различни възрасти учат пиано, поп, рок и джаз-пеене, както и солфеж.

Благодарение на нашите кръжочни и клубни форми и осигурените дарения и външно финансиране чрез проекти, изпълнихме **ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ЧИТАЛИЩЕ „УМЕНИЕ-2003“**:

➤ **Обогатихме културния живот, социалната и образователната дейност в град Ямбол и областта чрез:**

- ❖ Празник на дарителството в Градски парк – месец март
- ❖ Коледен концерт на клас „Музика“ с ръководител Донка Мавродиева
- ❖ Концерт и тържествена церемония по връчване на наградите „Ангели на доброто“

➤ **Разширявахме знанията на гражданите и ги приобщавахме към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата на етносите, населяващи ямболска област, чрез:**

- ❖ Проучване на доброволците от читалището за историята на ямболския край и обичаите на етносите, които го населяват сега

➤ **Възпитавахме и утвърждавахме националното самосъзнание у хората от различни възрасти и етноси чрез:**

- ❖ Тематични вечери и ателиета по повод различни празници от календара на България и Европейския съюз
- ❖ Поддържането на ежемесечната поредица от кръжок „Интерактивни медии“ – „Ямболският януари, февруари и т.н. ... преди 20, 50 и 100 години“ чрез проучване на интересни публикации за развитието на района от печатните издания през тези периоди

➤ **Осигурявахме достъп до информация, подпомагахме развитието на гражданската, екологичната и политическата култура и повишаването**

на информираността на гражданите за съдържанието и механизмите за техните права и свободи чрез:

9

- ❖ Информационни кампании по темата срещу насилието над жени и деца
- ❖ Безплатни консултации за правата на гражданите от обучени доброволци в клуб „Защита на потребителя“
- ❖ Безплатен достъп до набрания фонд чрез дарения на над 2000 заглавия художествена и научна литература
- ❖ Предоставени 3120 информационни услуги чрез различните инициативи

➤ Насърчавахме творческите възможности и талант на хора от различни възрасти, в това число и хора с увреждания чрез:

- ❖ Тематични ателиета в кръжочните и клубните форми на читалището

➤ Повишихме квалификацията и информираността на новопривлечени млади хора, на служителите и на членове на читалището чрез:

- ❖ Участие в обучения на млади хора, организирани от Български фонд за жените и Национална мрежа за децата
- ❖ Участие в обучения на служителите на читалището по фондонабиране и организиране на дарителски кампании, организирани от Български дарителски фонд и Български център за нестопанско право

➤ Предоставяхме условия за обучение и развитие на групи и отделни граждани в неравностойно положение от различни етноси и възраст и подпомагахме реалното въвличане на децата и младите хора в обществените процеси чрез развитие на техния личностен, творчески и граждански потенциал чрез:

- ❖ Интерактивни занимания по темите за равенството между половете и превенция на насилието.
- ❖ Тренинги и занимални с ученици и родители, в това число и ранно отпаднали от училище
- ❖ Безплатни менторски услуги от млади доброволци от клуб „Благотворна готварница“ на техни връстници по планиране на семейния бюджет, здравословно хранене и защита на потребителските права.

➤ Съдействахме за създаване на благоприятна среда за обмен на знания и опит между поколенията чрез:

- ❖ Включването на хора от различни възрасти в клубните и кръжочните форми на читалището
- ❖ Съвместни прояви на нашите клубни и кръжочни форми с партньорски организации

➤ **Стимулирахме и установявахме доброволчеството като ценност и като форма за идентифициране, огласяване и посрещане на различните нужди на обществото чрез:**

- ❖ Поддържането на Календар на доброволеца
- ❖ Издаването на Доброволчески книжки за всички участници в доброволческите ни акции.
- ❖ Поддържането на електронен регистър на доброволците
- ❖ Поддържането на добри практики за управление на млади доброволци за набиране, обучение, стимулиране, наблюдение и оценка, както и за признание на постиженията им.
- ❖ Организиране доброволчески акции сред уязвими общности по различни поводи

➤ **Активно участвахме в развитието на местни структури за борба с безработицата и социалното неравенство чрез:**

- ❖ Представяне на добрите практики на Читалище „Умение-2003“ за намаляване на социалното неравенство и повишаване на грамотността на гражданите пред различни организации на събития, организирани от Национална мрежа за децата, Български фонд за жените и др.

➤ **Създаваме условия за публичен достъп до глобалното общество и информационните технологии чрез:**

- ❖ Фондонабиране на материали за създаването на Виртуална библиотека
- ❖ Поддържане на „Потребителския онлайн-център Умение“, 5 блога на читалището, 4 Facebook-страници и YouTube – канал

**Петьо Анастасов,
Председател на НЧ „Умение-2003“**